

СИЛАБУС КУРСУ «Сучасна українська мова в медіа»

2022/2023 н. р.

Ступінь вищої освіти - **бакалавр**

Освітньо-професійна програма «Видавнича справа та медіакомунікації»

Галузь знань: **06 Журналістика**

Спеціальність: **061 Журналістика**

Компонент освітньої програми – обов'язкова дисципліна

Рік підготовки – 2 рік, семестр – 3, 4

Кількість кредитів: 6

Мова викладання: українська

Дні занять: **згідно з розкладом**

Консультації: **згідно з розкладом**

Керівник курсу - **Гайда Ольга Мирославівна**, викладач ЦК іноземних мов, кандидат філологічних наук
Контактна інформація – olha_haida@ukr.net

АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Курс «Сучасна українська мова в медіа» передбачає засвоєння сучасної української мови на різних її структурних рівнях як системи систем; вироблення навичок мовленнєвої діяльності журналіста.

Мета курсу: формування мовнокомунікативної компетентності студентів; усвідомленої позитивної мовної поведінки; оволодіння нормами сучасної української літературної мови; набуття навичок оперування термінологією майбутньої спеціальності; уміння користуватися різними функційними стилями й підстилями в навчальній діяльності та професійному вжитку; формування навичок комунікативно виправданого використання засобів мови з дотриманням етикету фахового спілкування.

СТРУКТУРА КУРСУ ТА ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Кількість годин (аудит./самост.)	Тема	Результати навчання	Форми контролю
22/16	Змістовий модуль І. КОМУНІКАТИВНІ ОЗНАКИ ФАХОВОГО МОВЛЕННЯ		
6/4	Тема 1.1. Нова редакція Українського правопису: пошук балансу між системними параметрами сучасної мови і різночасовими прикметами української мовної традиції.	Знати зміни в правописі та варіантні доповнення до чинної норми.	Питання, практичні завдання
6/4	Тема 1.2. Складні випадки українського слововживання в медійній сфері.	Знати правопис власних назв слов'янського та іншомовного походження, відмінювання прізвищ та особових імен, відмінювання власних географічних назв, власних та загальних назв, аббревіатур, присвійних прикметників, відмінювання числівників, особливості українського слововживання, граматичні форми слів.	Питання, практичні завдання

Кількість годин (аудит./самост.)	Тема	Результати навчання	Форми контролю
4/4	Тема 1.3. Стилiстична диференцiацiя сучасної української мови. Стилi мовлення у медiйній комунiкацiї.	Знати функцiйні стилi української мови та їх сфери застосування, основні ознаки функцiйних стилiв, розумiти текст як форму реалiзацiї мовленнєво-професiйної дiяльностi.	Захист мiнi-проектiв, питання
6/4	Тема 1.4. Риторика i мистецтво презентацiї в медiйній сферi.	Розумiти публiчний виступ як важливий засiб комунiкацiї переконання, презентацiю як рiзновид публiчного мовлення, знати види запитань та культура їх формулювання.	Практичне завдання, модульний контроль
26/24	Змiстовий модуль II. ПРОФЕСIЙНА КОМУНIКАЦIЯ ОСОБИСТОСТI ФАХIВЦЯ		
4/4	Тема 2.1. Основні ознаки культури медiйної мови, мовлення i комунiкацiї.	Знати та розрiзняти поняття мови i культури мовлення, знати комунiкативні ознаки культури мовлення, комунiкативну професiограму фахiвця.	Питання, практичні завдання
6/4	Тема 2.2. Культура	Знати функцiї та види бесiд, стратегiї поведiнки пiд час дiлової бесiди, особливостi спiвбесiди з працедавцем, етикет телефонної розмови.	Питання, практичні завдання
4/4	Тема 2.3. Основні засоби писемної медiйної комунiкацiї.	Знати класифiкацiйні особливостi документiв, нацiональний стандарт України, вимоги до змiсту та розташування реквiзитiв, вимоги до бланкiв документiв, вимоги до тексту документа.	Питання, практичні завдання
4/4	Тема 2.4. Лексичний склад української мови.	Умiти вирiзнити пряме значення й переносне вживання слова; знати види переносних значень i прямих вживань; розумiти стилiстичне використання багатозначностi.	Питання, практичні завдання
4/4	Тема 2.5. Стилiстична диференцiацiя української лексики.	Знати та умiти розрiзняти iндоевропейську, спiльнослов'янську, схiднослов'янську та власне українську лексику.	Питання, практичні завдання
2/4	Тема 2.6. Стилiстичні засоби i прийоми.	Знати слова, запозиченi з iнших слов'янських мов; старослов'янiзми; запозичення з неслов'янських мов.	Практичне завдання, модульний контроль
28/24	Змiстовий модуль III. НОРМИ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛIТЕРАТУРНОЇ МОВИ I МОВНА ПРАКТИКА ФАХIВЦЯ		
4/2	Тема 3.1 Нормативнiсть сучасного усного медiйного мовлення: акцентуацiйні норми.	Знати акцентуацiйні норми в професiйному мовленнi майбутнього фахiвця, словесний, логiчний та фразовий наголос, найчастотнiшi акцентуацiйні порушення сучасних мовцiв.	Питання, практичні завдання
6/2	Тема 3.2. Нормативнiсть сучасного усного й писемного медiйного мовлення: граматичні норми.	Знати морфологiчні норми української мови, їх реалiзацiя в професiйному мовленнi, розумiти реалiзацiю синтаксичних норм в професiйному мовленнi.	Питання, практичні завдання
2/4	Тема 3.3. Нормативнiсть сучасного усного й писемного медiйного мовлення: словотвiрні норми.	Знати словотвiрні норми української мови, їх реалiзацiя в професiйному мовленнi, розумiти реалiзацiю словотвiрних норм в професiйному мовленнi.	Питання, практичні завдання
4/4	Тема 3.4. Нормативнiсть сучасного усного й писемного медiйного мовлення: орфографiчні норми.	Знати орфографiчні норми української мови, їх реалiзацiя в професiйному мовленнi, розумiти реалiзацiю орфографiчних норм в професiйному мовленнi.	Питання, практичні завдання
4/4	Тема 3.5. Нормативнiсть сучасного усного й писемного медiйного мовлення: лексичні норми.	Знати лексичні норми української мови, їх реалiзацiя в професiйному мовленнi, розумiти реалiзацiю лексичних норм в професiйному мовленнi.	Питання, практичні завдання

Кількість годин (аудит./самост.)	Тема	Результати навчання	Форми контролю
4/4	Тема 3.6. Нормативність сучасного усного й писемного медійного мовлення: стильові норми.	Знати стильові норми української мови, їх реалізація в професійному мовленні, розуміти реалізацію стильових норм в професійному мовленні.	Питання, практичні завдання
2/4	Тема 3.7. Мовна культура наукового тексту. Мовне оформлення фахової наукової продукції.	Знати мовну культуру фахового наукового тексту, мовне оформлення фахової наукової продукції.	Практичне завдання, модульний контроль
20/20	Змістовий модуль IV. КОМУНІКАТИВНІ ОЗНАКИ ДОВЕРШЕНОГО МОВЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ		
4/4	Тема 4.1. Точність, логічність, доречність, ясність, багатство (різноманітність) як комунікативні ознаки мовлення майбутнього фахівця медійної сфери.	Знати поняття чистоти мовлення в орфоепічному аспекті, розуміти доцільність уживання іншомовної лексики, канцеляризмів, засмічення мови словами-паразитами. Розуміти поняття плеоназмів, тавтології.	Питання, практичні завдання
6/2	Тема 4.2. Виразність як комунікативна ознака мовлення майбутнього фахівця-медійника. Техніка мовлення (дихання, голос, дикція) та засоби логіко-емоційної виразності.	Знати поняття виразності мовлення, виражальні засоби художнього та звукового мовлення, мовні та позамовні засоби логічної виразності, засоби інтонаційної виразності, особливості партитури тексту.	Питання, практичні завдання
2/2	Тема 4.3. Мистецтво колективного обговорення професійних проблем в медіасфері.	Володіти мистецтвом перемовин, уміти вести дискусії.	Питання, практичні завдання
2/4	Тема 4.4. Культура ділового листування в медійній сфері.	Знати класифікацію листів, їх реквізити, особливості оформлення листів, етикет ділового листування.	Питання, практичні завдання
2/4	Тема 4.5. Термінна лексика медійної комунікації.	Знати поняття «термін» та його ознаки, розуміти термінологію як систему, розрізняти загальногалузеву, міжгалузеву і вузькоспеціальну термінологію, способи творення термінів.	Питання, практичні завдання
4/4	Тема 4.6. Особливості міжкультурної комунікації.	Розуміти поняття «комунікація» і його сутність, особливості та структура міжкультурної комунікації.	Практичне завдання, модульний контроль

ПОЛІТИКА ПРОВЕДЕННЯ АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Для якісного засвоєння курсу необхідна систематична та усвідомлена робота студентів в усіх видах навчальної діяльності: лекції, семінарські та практичні заняття, консультації, самостійна робота як індивідуальна, так і під керівництвом викладача.

При проведенні аудиторних занять домінуючими є проблемні, індивідуально-диференційовані, особистісно-орієнтовані форми проведення занять та технології компетентнісного навчання.

На лекціях у формі активної бесіди з елементами дискусії розглядаються основні теоретичні положення теми, які вимагають роз'яснення та уточнення з боку викладача. На лекціях вимагається активна участь студентів у обговоренні ключових положень теми, ведення стислого конспекту лекції.

При проведенні практичних занять використовуються активні форми їх проведення: евристичні бесіди, дискусії, ділові ігри, розв'язування практичних завдань.

В процесі практичного (семінарського) заняття студенти вчаться формулювати свою точку зору, логічно викладати матеріал, підбирати докази у підтвердження своїх думок, вчаться публічно виступати.

Питання для обговорення, практичні та індивідуальні завдання для підготовки до семінарських та практичних занять, конкретні вимоги до окремих тем занять подані у відповідних методичних вказівках, які розміщені у електронному форматі за адресою <http://moodle.gi.edu.ua/course/view.php?id=1090>.

ВИМОГИ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Основним завданням самостійної роботи студентів є набуття навичок самостійного опрацювання фахових інформаційних джерел та оволодіння практичними навичками іншомовної мовленнєвої комунікації.

Самостійна робота студентів організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання. Крім того, по деяких темах передбачається написання рефератів, міні-проектів. Обсяг самостійної роботи визначається кількістю годин, передбачених робочою програмою.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ ТА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою відповідно до **Положення про порядок рейтингового оцінювання знань (освітніх досягнень) здобувачів вищої освіти**.

Оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни здійснюється шляхом проведення контрольних заходів, які включають:

- *поточний контроль*
- *модульний контроль*
- *виконання індивідуального навчально-дослідного завдання*
- *підсумковий контроль у формі заліку у третьому семестрі та екзамену в четвертому.*

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних і семінарських занять і має на меті перевірку знань студентів з окремих тем та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи.

Ключовими формами та методами демонстрації студентами результатів навчання при поточному контролі є:

- робота в малих групах - спільне опрацювання групою студентів окремих проблемних питань з наступною демонстрацією результатів та засвоєння навчального матеріалу;
- публічний виступ - виступи перед аудиторією для висвітлення окремих питань, індивідуальних завдань, реферативних досліджень тощо;
- мозковий штурм - творча (креативна) дискусія, що проводиться для того, щоб одержати якнайбільше ідей рішення якоїсь проблеми;
- кейс-метод - групам пропонується інформація, заснована на реальних або вигаданих фактах, вони повинні її детально проаналізувати й виробити рішення.

Модульний контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання після закінчення логічно завершеної частини лекційних та практично-семінарських занять з певного змістового модуля.

Основною формою модульного контролю є завдання, які включають як і перевірку теоретичних положень курсу, так і розв'язування практичних завдань.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) студенти виконують самостійно під керівництвом викладача. Як правило, індивідуальні завдання виконуються окремо кожним студентом.

ІНДЗ є видом поза аудиторної індивідуальної роботи студента навчального, навчально-дослідницького характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни і завершується оцінюванням. Це завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, вмінь і навичок, отриманих у процесі лекційних, семінарських занять, охоплює тему, декілька тем або зміст навчальної дисципліни в цілому.

Підсумковий контроль зазвичай проводиться у формі екзамену, який передбачає перевірку розуміння студентом теоретичного та практичного програмного матеріалу в цілому, здатності комплексно, творчо використовувати накопичені знання та уміння, формувати власне ставлення до певної проблеми, обґрунтовувати свою фахову позицію, розв'язувати практичні завдання тощо.

ТАБЛИЦЯ
розподілу балів за підсумковими контрольними заходами
та відповідними ваговими коефіцієнтами

	Модуль 1 (поточне опитування)	Модуль 2 (підс. мод. контр.)	Модуль 3 (ІНДЗ)	Модуль 4 (екзамен)	Підсумкова оцінка
III семестр					
Вагові коефіцієнти, %	70	20	10	–	100
Розрахунок оцінки в балах	80	85	90	–	82
IV семестр					
Вагові коефіцієнти, %	40	20	10	30	100
Розрахунок оцінки в балах	80	85	90	80	82

Приклад розрахунку підсумкової оцінки в балах (III сем.):

$$O = 80 \cdot 0,7 + 85 \cdot 0,2 + 90 \cdot 0,1 = 82$$

Приклад розрахунку підсумкової оцінки в балах (IV сем.):

$$O = 80 \cdot 0,4 + 85 \cdot 0,2 + 90 \cdot 0,1 + 80 \cdot 0,3 = 82$$

Студенти як відповідальні учасники освітнього процесу дотримуються норм **академічної доброчесності**, усвідомлюють наслідки її порушення, що визначаються **Положенням про академічну доброчесність у Галицькому фаховому коледжі імені В'ячеслава Чорновола**.

Письмові роботи, презентації перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 25%.

Списування під час контрольних заходів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

ПОЛІТИКА ЩОДО ВІДВІДУВАННЯ, ДЕДЛАЙНІВ ТА ПЕРЕСКЛАДАННЯ

Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, відрядження, участь у науково-дослідницьких заходах, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу. Пропущені заняття та

незадовільні оцінки (поточний контроль, ПМК) повинні бути відпрацьовані згідно графіку консультацій викладача.

ІНДЗ, ПМК, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, можуть бути оцінені на нижчу оцінку (до 10 балів).

До початку сесії студенти повинні виконати усі підсумкові контрольні заходи і отримати по кожному з Модулів 1, 2, 3 не менше 60 балів.

Студент має право оскаржити оцінку, отриману за результатами підсумкового семестрового контролю у формі іспиту (крім незадовільної оцінки). Такі випадки регулюються **Положенням про апеляцію результатів підсумкового контролю знань студентів**.

Перескладання незадовільних оцінок здійснюється відповідно до **Положення про порядок ліквідації академічних заборгованостей здобувачами вищої освіти**.

ЛІТЕРАТУРНІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА КУРСУ

Основні:

- Доброскок І., Овсієнко Л. Основи професійної комунікації: навчальний посібник. Переяслав-Хмельницький: «ФОРМ Домбровська Я.М.», 2017. 446 с.
- Корж А.В. Українська мова професійного спрямування. К.: КНТ, ЦУЛ, 2017.
- Культура фахового мовлення: навчальний посібник / за ред. Н. Бабич. Чернівці: Книги – XXI, 2006. 496 с.
- Мацюк З. Українська мова професійного спрямування. К.: Каравела, 2018.
- Підгурська В. Ю., Голубовська І. В. Українська мова за професійним спрямуванням. Навчальний посібник / В. Ю. Підгурська, І. В. Голубовська. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. 192 с.
- Українська мова за професійним спрямуванням / уклад. О.Бабакова, З.Митяй, О.Хомчак. 2018. 151 с.
- Український правопис / ред. Є. Мазніченко, В. Македон, С. Шарабанова, І. Яловнича. Київ: Наукова думка, 2019. 391 с.

Додаткові:

- Берега Т. Скажи мені українською. Львів: Априорі, 2019. 456 с.
- Городенська К. Українське слово у вимірах сьогодення. Київ: КММ, 2014. 124 с.
- Коць Т. Явище варіантності в історії української літературної мови. Українська мова. 2018. №2. С. 82–91.
- Українська мова за професійним спрямуванням: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / за ред С. Карамана, О. Копусь. Київ: Літера ЛТД, 2018. 544 с.
- Старунова А. Л. Культура української фахової мови. Види і жанри професійного спілкування. Збірник наукових праць «Література та культура Полісся». 2018. №92. С. 120-132.

Інформаційні ресурси

Назва ресурсу або організації	Електронна адреса
Міністерство освіти і науки України	http://www.mon.gov.ua/index.php/ua/
Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського	http://www.nbuv.gov.ua/
Харківська державна наукова бібліотека	http://korolenko.kharkov.com/
Національна парламентська бібліотека України	http://www.nplu.kiev.ua/
Наукова бібліотека ім. М. Максимовича КНУ ім. Тараса Шевченка	http://lib-gw.univ.kiev.ua/
Галицький фаховий коледж імені В. Чорновола	http://moodle.gi.edu.ua/
Електронна бібліотека «Діаспоріана».	https://diasporiana.org.ua/
Архів рідкісних видань «eScriptorium»	http://escriptorium.univer.kharkov.ua/handle/1237075002/3140
Український мовно-інформаційний фонд НАН України «Словники України» онлайн	https://lcorp.ulif.org.ua/dictua/

Навчальні посібники, виділені кольором, наявні у бібліотеці коледжу

СХЕМА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

III семестр

	1 тижде нь	2 тижде нь	3 тижде нь	4 тижде нь	5 тижде нь	6 тижде нь	7 тижде нь	8 тижде нь	9 тижде нь	10 тижде нь	11 тижде нь	12 тижде нь	13 тижде нь	14 тижде нь	15 тижде нь	16 тижде нь
Лекції		Л1		Л2		Л3		Л4		Л5		Л6		Л7		Л8
Семінарс ькі	С1	С2	С3	С4	С5	С6	С7	С8	С9	С10	С11	С12	С13	С14	С15	С16
Контроль знань							МК1							МК2	ІНДЗ	

IV семестр

	1 тижде нь	2 тижде нь	3 тижде нь	4 тижде нь	5 тижде нь	6 тижде нь	7 тижде нь	8 тижде нь	9 тижде нь	10 тижде нь	11 тижде нь	12 тижде нь	13 тижде нь	14 тижде нь	15 тижде нь	16 тижде нь
Лекції	Л9 Л10		Л11		Л12		Л13		Л14		Л15		Л16 Л17		Л18	
Семінарс ькі		С17	С18	С19	С20	С21	С22	С23	С24	С25	С26	С27		С28	С29	С30
Контроль знань						МК3								МК4	МК4	ІНД З

Л1 – лекційне заняття по темі 1

С1 – семінарське заняття по темі 1 ...

МК1 – модульний контроль 1

ІНДЗ – індивідуальне навчально-дослідне завдання